



ՄՕՆՍԷՆԵՕՐ ՖՐԱՆԲԻ

(Սօճ Ընդհանրական տիպար)

Վեհ. Կայսրը հետեւեալ կերպով կը պատահախանէ.

Հայմկէթու Բաղա հազդէթլէրինն իս-  
մին իզհար իլլէտիկինիզ առարը միւվէտ-  
աէթթարանէլի տասիլի զմալը մահ-  
զուգիթլէ գապուլ իտէրիմ Գէնտի չար  
սընտ մէլուֆ պուլըտաղլը հիստի տե-  
րուէրն ի լիլիզարանաս հայմկէթու Բա-  
ղա հազդէթլէրինն ալէ խաւաու Քէվ-  
գէլատէ պիր աէֆիր վասթթաւըյա թա-  
րաֆը Ծահանմէ իպրազ իլլէտիկի Լի-  
քետը խալիսթլէտարանէլի, միւնաստ-  
պաթը տասիանէնն առարը ճէլիլէօր տաս-  
իլլէրիմ:

Թէպաայլը սատարգայր Շահանէմտէն  
պտուռնան Գաթօլիքէրէին կէրէք իճրայի  
այլին մէջհէպլէնէն վէ լքմալը վազիֆէն  
թի արինդէն վէ կէրէք մէվատար սայլ-  
րէնէն մուհաֆապայր թէմամիդէթ վէ սեր-  
դէպակնիսլիթի, ապտէնը ամալը Բաստի-  
շահանէմտէն պտուռնուպ . հաշմէթլու  
Բաքա հաթրէթլէրիին սաթի իշպու մազ-  
սէտը խալլիթլիմէրսէպին հրաննի հուսու-  
լինէ սաթի իլլէաթիլէրի ճահտ ու իլլա-  
մաթը նապարը թահսին իլէ լապտիր ի-  
տէրիմ:

Սիլվերի թէզերն իտէն սքսաթը մէմ-  
տուհէ վէ ճէմիլէ իզթիլաւընտան շու  
լըամէթը միւվէտոնթըեաբանէյէ նասպ  
ու իլայիթինիզ՝ մազդուզիյիթը մալսուս-  
սէյի Շահանմի մուճիպ օլըարազ, պու  
պապաւէ թարաֆը Բատիլահաննէմուէն տա-  
նի լըամը կէլէն հէր տըրլըի թէսէլիլաթ  
մազդարմիթի ինիզուէն սուլա շէք ու չիւպ-  
հէ իթմէմէթիսուիզ:

Սրբազան Բաճանալսպետը Նուիրակ  
խաւրիչու առթիւ հետեւեալ գրութիւնը  
կ'ուղղէ առ Հասուն կոթողիկոսն.

Պատշաճաբար Անտոնի Պետրոսի Բ.

Հայոց Ուղղափառաց Կիլիկիոյ  
Կ-Պօլիս

എന്നു നോക്കി.

Պատուական եղբայր, ողջոյն և Առաքելական օրհնութիւն :

Թեւեալներն ի վիշտս և յանձնութիւնս  
հարստահարեալ կամք՝ ոչ կարացաք եր-  
բէք անտես տունել զտառապանս այլք  
Արեւելեան Սկզկեցւոյն Հայոց, որ այն-  
չափ խնամովք հաստատեալ և տաժեալ  
առ ի մէջ, ամբարտաւանութեամբ և  
յանտուրեմամբ ոմանց ծանրապէս վիրա-  
ւորեցաւ և պղծ հերձուածով պատահեալ  
հերձաւ։ Արդարեւ ոչինչ իւրք զանց  
արարեալ էաք առ ի կարող լինել զա-  
ռաջս աննել այսպիսի թշուառութեան և ա-  
պախս եղին խնամք մեր։ Այլ զի նովին  
սիրով ու այն միշտ վառեալ է մեր՝ չե կը  
քնսիրն անոյս լեալ՝ նա վստահ իսկ էմք  
քեզ Մեծարգոյ Նուիրեան որում մերով  
իշխանութեամբ ճոխացուցեալ յանձն արա-  
րաք զդժուար կոնճիւն իրողութեան, կա-  
րող լիցի նպաստիւք երկնաւոր օգնու-  
թեանց զպատկանատն ասնիլ դարձաւ  
այնքան չարասց։ Այսմ մերս յուսոյ սը-  
ղեամբք սատար լինի և ուրախութիւնք և  
յարգութիւնք՝ որովք ընկալեալ է նա ըստ  
յարարտութեաննդ ի քէն և յամենայն  
բարեպետ և մարտավորութիւնս աշխար-  
հական պետութեան առ նա ինքն։ Վասն  
որոյ զթիւթիւն քո՝ որով զայդ ամենայն  
յայտ առնես և երախտագէտն արտի զդաց  
մուտք զոր հասարակի խոցաղովանիս լինե-  
լեք և բովանդակ հաւատարիմ ժողովրդ-  
եանդ առ փոյթ և խնամս մեր բերկրա-  
կան յոյժ և եւս քան զեւս ընդունել  
մեզ բնծայեցան այնու մանաւանդ զի չկա  
րինք յեկմիտս լինել իմէ՛ն ապաւնս պատ-  
րաստեալ և ի ջրորմեանդ մաղկեան հո-  
նապագորդեալ փոյթ յանձին ունեցի  
զդժուարին հրեշտակութեան յաջող եր-  
բնդունել առ ի յԱստուծոյ որոյ դատես

տաւելթբերէլէր, մէնաֆիթի չախտոյեւէրինի կեօգէթմէյէն վէ Արաւո՝ ա. վ/ ճառաւնա իաւտիւ վէ սաարգ օլան ԱնիֆնԱլէլԱհ եւ ի/ իշաիրսին տէ, ինրսթիթանըգ, էսկի բարլաթգ վէ շաշաարը կիւնէրէրինէ ենէիաւն նայիլ օլսուռն Պոռնու, էգճան ու տիլ իէէմնին իթտիկլմըգ կիպի, իշգաւ նիւազըրթապ պիւթ ինէ էֆրաաթ ճէմաաթմըմը. ինի իշիլթիւթընը տախի անսաթիւ արգու իլնէրիգ:

ԹԵՄԼԵՐ ԲՐԹԵՄԹՈ ԻՏԻԵՐ

Տիւնն իրապիգօսն, պուռ կիւնն Մարաշ  
էրվէնի-դաթօլիքէրի թարաֆընտանն, Բո-  
մա Քիւրսիի շէրիֆինէ վէ Պապը Ալիէն  
Թանրիքը վէ Թասարգ օլընմըյ օսան գա-  
վաթա վէ Նիդամաթը մէրիյէ խիպֆըն-  
տա օլարագ Թարաք Մէրխսաալըլլարինն  
վէ պուռն օլընան բունանիլը պէյնիտէն  
վէ պուռնարին սուրէթը նսապ յա Թա-  
հինի հագգընտա բէսմէն վէ ալըքտան  
ալըղտ բրօթլնթօ խապէրլէրի ալընըսօր,  
եարըն տախի Ատանա, Մօսշ վէ մահալը  
սաթրէտէն աշնի բրօթլնթօ խապէրլէրի  
ալընամաղընա շիւպհէ եօգ տըրէ Պուռ ի-  
սէ, բէք Թապիի տիր, հաթթա մէլգըր  
խապէրլէրի ալընամամաղը ղայրը թապիի  
աստ օլուռամագ իտի:

Թերզեանն էֆ. Քէնտի չարբոյ վէ  
մուզերր բօթթթագաւորաւ չուգուրտան  
չուգաւորա տիւշաւակիւ կիպի, պու իւն  
քէնտիթիւն պիւրիքտէն սարկէրնի տախի  
չուգուրտա տիւշաւակիւն, վէ յիւլէթիւն  
պարչնա հազքքէթէն պիւր պէլիյէ օմըլ  
տոր, զբա թէթիւրաթըմտան, եսմի  
սէքսն սէնտէն պէրի տէրի, խրիթիւն  
լըղն Շարգտա իւլէսիսիւնտէն պէրի, ձե-  
մաաթիւրն չիւսի չաւաթէթի, մուվաֆա.  
գաթիւրա Եպիսկոպոսար, Մէրիտաաւար  
իպիւն օլընտըր հալտէ, վէ սէքսն  
սէնտէն պիւր, պու գալտէ՝ բուսմիւ վէ  
ձէմաթն հի, քիւլէթէթէթիւր թարաֆն  
տան իսսաթի օլընտապ, պիւղէն տէ ալի  
նուրէթտէ ալվաթ իթաիկի թագաիւրտէ,  
պու կիւն. Թերզեանն ֆիւն, սըրֆ քէնտի  
հազքքալ ինաաթըն իտաաապըն սիւրքէ-  
իւն, մէլաաաաա չիւ պիւր սէպլ պ Լա  
գուլ օլմաաաաա, ձէմաաթըն վէ Սինօղա  
տաի հաւոր օլընտաաա ալիւնաա ալիւնաա

բազ, զգայաէ վէ ուսուըը ժկըյէյէ րուըղայր  
պիր սուըթթէտէ պազը Եպիսկոպոս-Մէր-  
խասայար նասպ վէ Թայեխն իթմլսի, ես  
խօսու եթթորմէսիյէ, միւլէթին պաշընը էօյմ  
պիր զայլւյէ սօգմըը տըր քի, նէթինէլէրի  
ընք վէխմ օլուսուըը ուլընան խապկըլը  
տէն շիմտիտէն անլաըլընօր, Թերզևաննէֆ-  
պու չարըրզ հարէթթինտէ օ տէրէճէ չօլ-  
բազմաս ասովըպմըշ տըր քի, չու նիւզայը  
հարէթթն ինին պազը ինիթէրտէ հրւսնի օլ  
պուլ օլուսնապրիմէք ինթիմայինի տէ պրւս-  
պրւսիւն իզպէ իթմիշ տիր, Իշղահ Ի-  
տէլըմ, Մարաշ իչին պուսնտան ագտմ  
Գերյ, Յօվնաննէս Թ, Մ, Վ, Կէտիկեան,  
Եպիսկոպոս-Մէրխասաըղա նիղամը տաի-  
րէսինալ ինթիխապ օլընմը, պու ինթի-  
խապ Սթամպօլուս Ամեն, Մապպաղտեն  
Կ-Թարթիկին իանըը րիխաւթ ինտէ իտէ  
ճէմլը իտէն Սուրտաս Թասաթը գըլընմը  
վէ Գրւարթի շէրթիլն Թապիկպրէն կլկրնէ  
կըրչի պաղըլտըրն Թանրիքտաթըլա միւս-  
թիլաթա ուղըրամըլ իտէ տէ, պու Թան-

րիքեաւ ռախօտ էնթրիքտալաւն պիւ  
սաս օլաւըը, կէրէք Ստպպաղեան Կ-Բաթ  
րիկէն կիւսիւս տէ, կէրէք Թերզեան էֆ  
նին զէմանեանս անալըաբաթ, Բօմս  
նէգտինտէ պազը թէէնգիւրնաթթ իծրա  
տիւլիմէ, վէ ալաըըմզո մալեմաթմա կե  
րէ, պիգզաթթ Թերզեան էֆ.՝ Կէտիկան  
Ծ.Վ.Դն էկօմաթր մէմտունէսինի, քէմալէ,  
Թինի լիեալաթըըը, վէ պաշըընա, սու  
րէթը լիթիւսպըըն մէթէկպեր օլաըըըն  
պիւթիմաստիգ, Բօմսան պու եօլտս իխ  
պարաթիմս պուլլինմը, վէ Մարաշ Կ Բաթ  
րիգ էլ Թերի Աւետիս Աքօ. Արփիարեա

տախի՝ միևնախելէն՝ Կէտիկեանն Մ. Վ. ին  
Լէհինոնէ՝ պազը պէնանաթատ պօսըընտըըը  
կիպի, սօն առֆա Մարաշաանն է անսի  
հարէ զէթիստէ, «Պէն Ռօմատա Կէտիկե-  
աններն Նպիտիպոսըղընն է չալըշաճաղոմ»  
առէր վատ իմմիշ զլտուղը մէվառգ իւ-  
սալեռա վէվաթմտանն իշիտիտիկի հալտի  
զարիպ տէշիւ մի տիբ քի, Թեքզեանն էֆի-  
նին տէլալէթիլէ թայեին խիլէն Մօն  
սէնեօրլար իշինտէ, Կէտիկեանն իսմի եէ-  
րինէ Արփիարեանն իսմի կէշիշ տիր իշ-  
թէ չարբըզլգ իւզէրինէ պիր չարբըզլգ  
սա պօս տըրէ Էկէր Կէտիկեանն Մ. Վ. Բաբա  
հազըէթլէրի Թարաթընտանն Մարաշա Ե-  
պիտիպոս թայեին իտիլտէ իտի, ճէյաաթըն-  
ճա հիշ պիր իթիլրազ վէ մօւտադիֆէթի  
օլմաեաճազ, վէ տիկէր Թեմլէր հազըզըն-  
տա գօգըուլան մօւաւէլէ՝ Մարաշ իշին  
խաթըրա պիլէ կէլէեեճէլ ք խտի չիւնի  
Կէտիկեանն Մ. Վ.՝ զաթլէն Մարաշ Թեմի-  
շալէտիս Թարաթընտանն Նիդալմէն ինթի-  
լապ օլընմը վէ Սինօզընն թատօրի գը-  
լընմը օլաղընտանն, եալընրվ Բաբա հազ-  
րէթլէրինին թաալիպի զալմըլ իտի Յազաթ  
Թեքզեանն էֆիտէ, հիշ օլմազաա Մարաշը  
գապալանազ գաաար զէլըեա վէ իգթիտար  
սահիպի օլմաղընտանն, եաիտտ տաաի  
տաթընտուռ, օլտառ օլաճազ, հէր թարաթի  
գարաշտըգտանն սօնար, Մարաշ Նիշին զա-  
րըշյաաըն, եաիտտ Մարաշլըլարընն սէօգիւ,  
եաիի ճէյաաթըն վէ Սինօզընն հոգըուզը  
նըշինն եէրինէ վարաընն տէլերէք, օրա-  
եա տա, ճէյաաթընն հիւանի չաաաաթլինի  
ալմըլ օլմաանն, վէ Սինօզտանն թաաաթիգ  
օլընմը պուլընթիտանն Արփիարեանն Գեիբա-  
պիշաառը կէթիլիպ, Նպիտիպոսն թայեին  
իլլմիշ տիր

Պետեւնն նէթիճէսի օլարագ, գիյրաէ-  
քի թէլէկրաֆտա կէօրլւարկելի վէճնչէ,  
գուգու կրպի վէ տինտար պիր Մարաշ  
էնայիսի, պու կիւն, Թերզեանըն լարբը  
բօլթիգասը սէպէպիյլէ ագիմ գիլլ ու գալ  
լիչինէ տււշմիւշ, քրիխէտէ պլէթ պին-  
լորճէ նուֆուսա հաղբը օլտուղը հապէ,  
Լէրթիբանն Գիւրպայաժաոբ Մարաշ Յ.  
պիսկոպոսլղընա Թայիկինէ էմնամէսի օ.  
գուռուրքէն, մէն խտիլմիշ, ագիմ հէյ-  
ճան հասրլ օլմուշ, մագամաթը ալիէյէ  
միւրաւանաթ խտիլմիշ, տիր Շու հալէ սէ-  
պէպ օլան՝ աճապա Ալլիհտանս գօրքմա  
նօր մի, զիճտանը քարշըսընտա մօրթէս-  
սիր օլմահօր մըր

Տօղրուսու Կաղանմագ իսթէնէն քրեւ-  
թիժ տէ պէօլէ Կաղանլը...

ՄԱՐԱՇՏԱՆ ԱՆՏՂԸՄԸՉ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Մեհմեդալի Բախար զադեքաւրնա)

Արդիւարեաներն չէհրմիլ Մերեասաւր-  
ղնա յայեինինէ տարի թեղեանասան  
վարտ օղան էմին էլեվմ գրասթնա  
թնատտի խորվէսնտէն տեռնը ժիթ-  
ռէտէ հէլէճտը աղիմ մէյտանա կէլէթէթ,  
ճէմաթի, յարաթիւնտան մինը գրասթն ի-  
տիւրի, յարաթիւ վազըն գաննսըղլը-  
րը, վէ միւմտիլէյին վէ թային խտն  
բաթիլիկն գապու իտիլէմէնճէկի խու-  
սուսը՝ Մէգաւիպ հէլարթինէ թէլէկրա-  
ֆինն բրթթէթօ իտիլմիլ օլաղլընտան,  
նամուսըմըղն մուհաֆազասընա սօն հա  
նէ գաաար յուէյեյա պուլընթըմըղը  
արգ իլէրիլ :

Մարաշ, 30 Հոկտ. 1911  
Էրևանի-գաղթի միլիտեր սկզբնական ազգայնական  
Աւետիս Խըրրազեան, Յակոբ  
Խըրրազեան, Յովսէփ Խըրրազեան,  
Ճէրոմ Թիւթիւնեան  
Խաչեր Բառազեան  
\* Թրապիզոն վէ Մարաշի տան ստորակէլէնէք օրան բրոթիւթիլարը տալիս բէլստերաւ, տէրն ալ իրան իտէնէլիլ:

ኮ ኮ ቆ ሀ. ሶ

Ապօնքման միւտտէթէրի տօլմա  
օլան գարիյնի քիւլամըն, խոստա  
մէ քթուպլարըմըզա պէլլէմէհէլէք  
ապօնէլիք պէտէլլէրինի կէօնտէրմէլէ  
րինի ռէճա իտէրիք :

տնտեսիկներին, պտեթսէրէսթլէրէ՝ հագըզի  
տինէ տալէթ վէ ճէպ իշին, տաղարար,  
տէնիքլէրին, զաւաւարար աշարաք, վէ հէ  
տիրարւ ճէֆա վէ իշքէնէլէրէ կէօյիս  
վէրիպ, հահաթլարընը թէկէլքէյէ զուս-  
րաք, վաղիֆլիլ իտէհանիթլէրին իյֆա  
թիլէրլը իտին, յիտիթլը առաքէաւարարան  
պապըրար իսլ, իթիսթիտան վէ տինտար  
ճէմաաթլար իշինտէ, մահա քէնտի իտ-  
տաւարար, նէֆաաթիլէրլէրին վէ ղէնաթիի  
շախաթլէրլէրին իշին, ախն իքզմէթ աշլը,  
առլթա տինտարաշը տինտէն, իմախտան  
սօքէթլմասան, չըքթաթիտան չալլընթիլարար

Ե՛կ գաւառար պէօյիլը ֆարք:

Հէր նէ իսէ, քրիստոնքի բնաւ թագաւորս  
սարկինսուն սօնբար, թերգեանս էֆ., եկնի  
Մօսէշենօրաբարն չ'ըթ ֆին 200 (երէ երգ)  
քրիստիք, միւս քիմիս պիր զիւեաֆէթ զմարն,  
պոնետա Հալէպ Արք.ը Սայրդեան Գերպո՞ւ,  
Վիլէննա Մսիթարեանս թարգմանը Արքա-  
հայրը Գովրթեանս Արք., Միւս. Ճուշեթ-  
թ. Բօզգօս վէ Գալէշեթեարնան Վ. նոսթգե-  
լար իրտա իթմիշէն, պատէլըր նուշ ի յ  
էմիշէլըր տիր, Պոն նոսթգալարտա, թերգ-  
եան էֆ.սին մէջիւթ լէրի(անապա հանկըսը)  
սննա, եկնի Մօսէշենօրաբարն մշմուսրէթի  
թէպրիք, վէ կիտէնէքէլըր ալմա իշննաէ  
նէլըր նէլըր չէքէնէքէլըր թաաաաաա իաի-  
թեք, պոնետա քիմիս քիմիս քիմիս զալէպէ  
թիմէլըր թիմէլըր թիմէլըր թիմէլըր

Երևանի կերտահանձնող միջև զենանեմիջ առաքելարարները, վե՛րևյալներին օլան թեք-լիան էֆեռն համյեթներին, վաթսր Օսմանի՛ իթայիանըն հայառուան վազը օլան թե՛նավազը օլակալիյե միջքիւր տե՛վալթի իւր ռուհարեյեանե՛ պուրթանաղը պիր զալմալան, սիւ ջաննին բալթիթանթնոտ գալմալը քեաթի սայրանեորարւր. պիր տօրատա 200 քիչիյէ զիեանթիթ վերեթեորարւր, իթալիանըն շամբանիւր վե՛ շարապլարար արաւընտա իւլանը մե՛նարեթեթ վե՛ շատիւ մա-նի իաթիեորարւր, Հազըքեթիթի ութմանաճազ վե՛ արանանաճազ պիր հալ, Եսմյիթիթիթի-կիւն իւր սոն տարե՛նկ տիւր, Պեռ գատար հա-միյեթալիյե արաւընտա ալեա տօմուզ ես սլըլըր պիթիթեթերիւր, Նարթիթան մա-գաթօթիալարարըն եեեթեթ, վե՛ իթալիանըն նեթիւս շամբանիւր, շարազ վե՛ պիրալարը-նը իչիլեթ, «եաշաըն Բօմանըն, Ս. Պեարթոնըն խազնիսիս» տե՛րեթը, վաթանը Սամանի նաւար տիւչիւնիւրիւր :

[illegible]

Եվ վերջին, ինքն առնուաբը վե պոհնաբ  
կիպի հաղգը ի ինրազաթը, օ միւք մմէ  
վե մոթանիման ոռֆրասաւ, հիւ պիրի  
աղգընաւ ալմաթօր, վե հեր պիր նոթգ  
իրան իտնի վե տինլէլն, պիրիւնան պիր  
հէմառաթը, պիրէ պիրէ մահքիւ մ ի իմք ք իւ  
հէնթօր:

Պիղ, իր/սթ/իան/լըզըն շու աճըն/աճազ  
հայ/իտէ, շէն/ազը Ալ/ւհա նի/եազ իտէր/ի  
քի, պ/ոյէ առ/ախ/ալար իր/սթ/իան/լըզ  
ի/նտ/նէ էք/սիթ իտ/ի, եէր/նէ, հազը/թ  
ի/աանըն սի/ր/ի ս/ւն/իւ ճի/տտէն վէ հազը  
գէ/թէն կի/տէճէք հազը/ան/ի/թէր/վէր, ա

Նա ինքն Աստուած հաճութեամբ ըն-  
կալցի զայս իղծ հասարակաց և զօրու-  
թեամբ լուսաւորեաց զօրորեալս, հաս-  
տատեաց զյոզղոյդքսն և ի ճանապարհ  
խաղաղութեան անցէ զնստեալսն ի ըս-  
տուերս մահու և պարգեւեաց զմիութիւնն  
լուծեալ և բաժանեալ: Չէ մարթ ապա-  
քէն դէպ լինել մեզ առաւել քան զայս մը-  
խիթարութիւն: Ինչ քաղցր և ոչինչ բաղ-  
ձալի քան զայս քեզ և ամենայն բարեաց:

Ուստի քեզ, Պատուական Եղբայր և  
ամենայն ի քո խնամս յանձնեալ հաւա-  
տայեցոց բոլորով սրտիւ մաղթեմք զայդ  
և միանգամայն ի նշանակ երկնաւոր չը-  
նորհաց և ի գործական առանձինն բարեւ-  
հաճութեան մերոյ յօգտարկամ շնորհեմք  
զԱռաքելական օրհնութիւն քեզ և հասո-  
րէն հաւատարիմ կղեր և ժողովրդեան  
Պատարագութեանդ:

Տուեալ ի Հոգով առ Սրբոյն Պետրոսի  
ի 22 աւուր Մայիսի, յամի 1871, ի քը-  
սաններորդ հինգերորդ Քահանայութեան  
մերոյ:

ՊԻՈՍ Թ.

ՊԱՏՄԱԲԱՆ  
(Շարունակելի)

## ԱՍՏԱԹԵՄԻ

ՎԵ

### ԹԵՐԶԵԱՆ ԳԵՐԱՊԱՅԾԱՌ

ԲԱՀԱՆԱԼԱՐ

(9243 Ն. տանտէվամ)

Մէջքիւր քահանան, պիր կրնն տիւշ-  
մն պիրկի պիր զաթնն էվինէ կրկտի-  
յինի իշիտի չիտտէլէ զաղէպէ կէլէրէ, մահու  
կրօնական ժողովք իւր պիր իս-  
թիւրէ, «չիւրիւք պիր ապա օլորդն-  
տան, պիրիւն ապա զանկրէն օլմամաք  
իւրն քրիստէն քնիւր չըգարմանս, եա-  
նի մանէն իտաւունս գարար վէրիւք մա-  
հուտ մուսուլմանի իւր կէնէլէյն բոլիս  
կրպի օտաւունս պարարար. սանտըրըն  
քրիստաւորըն ալ իւրեւթ էտէրէր իսկէն,  
պէն օն իւր օլը չիւնտէն «մատա օտա-  
ւունտ պիր շէյ պուլմաղար, թերգեան  
էֆ.նիս պու թէնարիւթ իւր թէնիւթի  
եաքմաղար մազաւտ, «Մատամ քի,  
տիւշմնիւթն էվինէ քիտէր կէլիւր իմիւ,  
օլապիւր քի ալէնիւթն էվրաղար, եա-  
լուտ հանաթըն ճիւնգըյն իմիւթ սուր  
զատա էլմէք իւրն, զէնիւր զէնպիւրէ վէ  
սիւրս բուսաթ պուրուսուր» տէր իտի:  
Հիւ պիր շէյ պուլմաղարն, իսթիւթագ  
էվրէր. կէնէ եարընս գարար իս-  
թիւթագ վէ սայր մուսուլման անվամ  
էտիւր, սէվմէտիկի ատէմէրին էվէրինէ  
կիթիւթիկի իմիւթ վէ իրար իմիւթիւթ-  
տէն սոնր, տէրալ փարիսեցիկի մահ-  
քմէնս գուրուսուր, տիւնս վէ անիւթ-  
տէ պու ափ շիւրմաղ գարար իւրն  
սաղաւըն գարարագ, քնաթիւթ վէգա  
իւթի բուսանիւթի իսթիւթ (իւր), օտի-  
վանը ատալէթի քրիստոնէական հիւթ սատըր  
օլուր. պու հիւթ միւսթիւթն քահա-  
նայա թէնիւթ թէպիւր օլորմաթ իւրէրինէ,  
քիւլիւթն մահլընս սէպէպ օլապիւթէն  
պէնթի պիր հիւթիւր գարարարանէն գար-  
ըն քահանան շիւր պաղընտան քրիւթ-  
ըպ, նէ էտէնէլիւր շիւրըր հայէ կէլիւր.  
պու թէնէնիւթն տէրէնէլիւթ վարմըն օ-  
լան հայնտէ պիր իւր միւթէպիւթն իւր  
միւթիւթն քահանան միւթէպիւթիւթ  
պիրիսի հայնթիւթ միւթիւթ մուսաթագա,  
տիւթիւթ էվրաղըն պէնթիւթ պիր թէնիւթ-  
տէն գուրիւթագ իւրն, հէր կէնս թէ-  
տապիւր միւթսուսէլի գուրիւթագ թիւթ  
րինէ գոլմուլ օլորըն տէնէլիւթ թէնիւթ-  
պիւթսուսէլի վաղ կէլիւթիւթ, նիւթիւթ լուսա-  
ւորչական քրիստոնէ միւթսուսէլի քէն-  
տիւթի իւրն էտէրէր. արանս ատէմ  
տիւթիւթէն, Մուսուլման կրպիւթը, գա-  
պուլ էլմէնս իւրն կիւն հալ իւր իւր  
էլիւթիւթ տէն, քահանայը, պէնթիւթ պիր  
գարարիւթիւթն, թէնիւթէն գուր-  
թարմըն օլուրար. շու հալտէ օլմիւթէ-

պէր զաթնար կէրէ քահանայա, կէրէ  
միւթիւթ վէ կէրէ պիւթար Թերգեան  
էֆ.նի պիր իւրիւթ, իւրմէթ իմիւթ օլու-  
րար, լաղիս միւթիւթն պուլմուս  
օլմաթ կէրէ, «Սիւր պէնիւթ իւրն էլմի-  
յիւթ, ճէգարարըն ատէմ թահապէպ էլմ-  
տիւթիւթ, քէնիւթ հայնթն պրարագարըն  
թէն նէ օլուրս օլարար, պէնիւթ տիւշ-  
մէնիւթ օլան Մուսուլման կրպիւթըն գուր-  
պիւթ օլմիւթսուսէլի, (պիր օ արարը  
Մուսուլման կրպիւթսուսէլի չօգ ատալէթի վար  
իւրիւթ) տէնիւթ զալարըն գարըն հայն  
քէն սաղարմաղար իւրն Պու քահանան  
գարարագարիւթիւթն, ճէգարարըն իւրն-  
տէ պաղը քիւլ ու գալէ սէպէպ վէրաթ-  
կիւթն, հէման օլ կիրպի թերգեան էֆ.  
քարընտա, պու զիւլ ու գալէն էնիւթ-  
էիւ ալմաթ իւրն, ալէնիւթ քիւլիւթն շու  
պէնիւթսուսէլի պուլմուս. «էյ ճէգարար,  
էյ իւրիւթիւթսուսէլի», պիրիւթ արարըն-  
տա իւրիւթիւթսուսէլի, Գարարիւթիւթ կէրի  
գարար, իւրիւթիւթ չիւրիւթ աղարարն  
պուլմուս տըր. պու աղարարն ատէ-  
լիւթն ճէգարարիւթն իւրիւթն վար տըր.  
պիւթ պու հաթիւթ պու օրիւթսուսէլի իւր  
էլմիւթ քի, պիրիւթ վիւթսուսէլի գարար  
օլմաթն, պուլմուս իւրն պաղարմա տիւ-  
շիւթէն, քիւլ ու գալ էլմէք իւրիւթ  
էլմէք, սուրարը քի պուլմուս սոնր  
Գարարիւթիւթ մանի օլմաթ պէնթիւթ  
լար իւրիւթիւթ պուլմուս...»: Պու մէ-  
այտէ զայնթ մուսուլման եղբայր պիր  
մէգալէ տէն նէյր օլորմաթ իւրիւթ «Մէն-  
մուս իսպար» ճէգարիւթ միւթէպիւթսուսէլի  
կէնտէրիւթ իւր տէն, «սաթիւթ իմիւթագ  
թօլարան էֆ. քէնտիւթսուսէլի չօգ աղարըն,  
թէնիւթէպ քի վէ տուրէնտի օլուր,  
օլապիւթ քի պու քահանայ, իւրիւթ  
արըն ճէգարարիւթ էտիւթ կէրի տէնիւթ իս-  
թիւթ, եալուտ թերգեան էֆ. եաղարըն  
քիւլման օլուր, գարար էլմէք իւրիւթ  
քէնտիւթ հայնթիւթիւթ, իւրիւթսուսէլի  
աղարագարիւթիւթ իւր նէյր էլմէք  
իսթիւթէն, նալը քի էլմէք տէն օլուր.  
լարին քէնտիւթ, թօլարան էֆ.նի պու  
հաղար միւթսուսէլի օլմաթ կէրէ, սէպիւթ-  
մէ գարըն կէլմիւթ տէնի կիւնէլիւթ. կիւնէ-  
նէ տուրսուսէլի պաղարմ:

Ասանալը կըր փուրգ  
պիր Երմիւթագարիւթ  
(Տէվմիւթ)

## ԼՈՒԹՖԻ ՖԻԲԻ ՊԵՅ ՄԵՍԵԼԵՍԻ

(4925 Ն. տան տէվամ)

Լուսնի ֆիբի պէյ. — Ճէվմալը իւր  
ճիւթէն յայտ օլմաթ տըր. պիր իսպա,  
տիւթիւթ տէն հարպիւթ նաղընտան տէրիւթ-  
եան իւրիւթիւթ վուրագարիւթ թահիւթի  
տիւթիւթ անպիւթ:

«Մահմուտ Շէվքէթ բաշա՝ իտիւս  
բաշան իւրապիւթն եկնի պիր շէյ  
իւրմէ իմիւթիւթն պաղար, պաղար պէ-  
եանալըն քէնտի մէտիւթիւթիւթ տահ-  
գիւթտէն աղարարըն տըր. Հաղարմա  
իւրիւթէ իւրիւթիւթն մուսուլման, տիւ  
վէլմ տէնիւթ, թէվգիթ իտի, Հարպիւթ նա-  
ղըն պիր մաղարմ թահիւթ իտիւթիւթի  
վէ թահիւթիւթ իւրն Մէնիւթն բուսա-  
թըն ալմաթ իւրն, մաղարմ Մատարիւթ  
վէրիւթիւթի պէնտ իտիւթ, Պէնի տէր  
տէնս իւրն կէլէն գարար տէն, տիւթն  
հարպ իւրն (կէնթիւթէն) իւրն էմ  
ալմըն օլուրըն տէնթիւթ: Վաղար գա-  
նուրն էտալիւթն 79ն թահիւթ տահիւթիւթ  
տէրտէնս վէ մուսուլման տէն պահ իտի-  
լիւթ իտի իտի, պու մատարիւթն բուրն  
կէրէ, Մէնիւթն բիւթսու օլմաթագ  
պիր մէպուս թահիւթ իտիւթիւթ, Զաթիւթն

(\*) Անէպա քիւթն իւրն ատալէթի բոգ  
իտի, տալարմաղարմ տահիւթ:

(\*\*) իւրիւթիւթսուսէլի սէպիւթ, թեր-  
գեան էֆ.նի իսթիւթսուսէլի իսթիւթսուսէլի  
տիւթ:

Գանուրն էտալիւթն թէնիւթիւթն, իւ-  
պու մատտէ՝ պու սուրէթիւթ թահիւթ  
տիւթիւթ տիւթ:

«Պուստան պաղար տիւթն հարպ իտա-  
րիւթէն քանուրն աղարմընս թէնիւթիւթ  
օլորմաթ տըր. Տիւթն հարպ՝ հարպիւթ  
նաղընտա թահիւթ տէնիւթ. աղարար մէվգի-  
գոմանալըն թահիւթ օլմաթ, վէ մուսու-  
րը իտարէ իւր մէվգի օլուր, եաղարը  
սուրըն տալիւթի տիւթն հարպ իտա-  
լիւթէն իտի, Հալար քի պու կիւն տի-  
վան հարպ, պաղար միւթսուսէլի գարարիւթ-  
լիւթն միւթէպիւթ օլուր, գաղարմալար  
թահիւթ իմիւթ, ճէգարիւթիւթ տաղարմաթ  
վէ եաղարըն բաշիւթսուսէլի տէնիւթ, վի  
լալիւթիւթ տալիս իտիւթսուսէլի քիւթ-  
սէլիւթ տէրտէնս թիւթէն իւրն, Մահմուտ  
Շէվքէթ բաշան էլիւթն պիր ալէթ օլ-  
մըն տըր. Տիւթիւթիւթիւթիւթ պաղար  
պիր շէյիւթ եոգ տըր. Մահմուտ Շէվքէթ  
բաշա՝ տիւթն հարպ մարիւթիւթիւթ հէր  
տիւթիւթ սուր հարպիւթիւթ, պիր մէ-  
սուլիւթ իւրն իտիւթ, չիւթիւթ տիւթն  
հարպ կիւնիւթիւթ, վէ պու տա, պիր  
մահմէթ օլուրընտան, թէնիւթ իտիւթ-  
մէնս, իւրն գաղարմալար պու գոմէ-  
տիւթ մէտան չըգարմաթ թիւթիւթ, վէ  
իւրապ իտիւթն, քէնտիւթ քիւթսուսէլի  
կէնթէ աղարար, Մէնիւթն նաղար տիւթ-  
գարարն էլիւթ չալարմ» (Սուրան ալ-  
քըլար):

Տէրիւթ մէպուր, հարպիւթ նաղընտան  
քէնտիւթիւթ օրտալըն թէնիւթիւթ իտիւթ-  
կիւթն տալիս սէպիւթն գարըն տալիս բո-  
թէպիւթ իտիւթէն, «Սալար, քիւթիւթ տալ,  
օր-  
տալըն թէնիւթիւթ իտիւթսուսէլի տէնիւթ-  
պու իտիւթիւթ: Օրտալըն թէնիւթիւթ ի-  
տէն՝ անըն պաղար գոմանալըն օլան Զաթիւթ  
հաղարմ թահիւթիւթ տիւթ» տէնիւթ տիւթ:  
(Սուրալիւթ քիւթագ քանալէլիւթիւթն չիտ-  
տիւթիւթ ալքըլար):

Լուսնի ֆիբի պէյ. Մահմուտ Շէվ-  
քէթ բաշան Միւթիւթիւթ Մէրպիւթիւթ  
քիւթագար թիւթիւթիւթ քէնտիւթիւթ վուրագ-  
արման պիր միւթագարիւթն, Էքսէրիւթ  
քիւթագարն իւրիւթիւթ իմիւթէն իւրն հիւթս-  
յի իմիւթիւթիւթ նաղարմիւթիւթ մաղարմ-  
տա երիւթ վուրմուլ, վէ պուլմուս ափ  
օլորմաթն աղարմըն պէնտ իմիւթ տիւթ: 1909  
մարտ 31 վաղարմտան էվգիւթ, «Սէր-  
պիւթիւթիւթն նէյրիւթիւթ կիւթի քիւթագի  
մուսալիւթիւթ գաղարմալարըն չիտտէլի  
մէգալէլի իւր էֆ.նիւթն ուսուլիւթիւթ թահ-  
րիւթ իմիւթիւթիւթ տալիս, սէպիւթն ճէ-  
վապէն տէն, «Գանուրն էտալիւթ վուրագ-  
լան տարպիւթիւթ գարընտան ճէպիւթն պիւթի  
սիւթիւթիւթ վէ էֆ.նիւթն ուսուլիւթիւթ թահ-  
րիւթ իմիւթիւթիւթ իւրիւթ իմիւթ իսթիւթիւթ  
օրտա, պիւթ պուլմուս տալիս թաղըն օլմա-  
նը վէ գաղարմալար իւր մուսալիւթիւթ  
տէվմ իտիւթիւթ» տէնիւթ տիւթ: (Սուրան  
սիւթիւթիւթ ալքըլար):

Մուսալիւթիւթ Արիւթ պէյ. Մահմուտ  
Շէվքէթ բաշան մուսալիւթի քիւթագարն  
թէնիւթագարիւթն օրտալըն գարըն կէնս-  
թիւթէն թիւթիւթիւթն ճէվապէն տէնիւթ  
տիւթ քի, «Հարպիւթ նաղըն» պիր մէպու-  
րն թահիւթիւթիւթ իւրն Մէնիւթիւթ մէպու-  
սանըն մուսալիւթիւթիւթ հէր հալտէ լաղարմ  
օլմաթըն պիւթն իմիւթիւթիւթ, քէնտիւթ  
քէնտիւթիւթ գարըն չըգարմ օլուր: Ի-  
քի պուլմուս սէնիւթ էվգիւթ Մահմուտ Շէվ-  
քէթ բաշա՝ օլ վաղարմ հարմէթ օրտա-  
սանըն պաղար գոմանալըն օլտալըն հալտէ,  
իւրալիւթի քիւթիւթ պէյ իւր էրիւթիւթ մէպու-  
րիւթիւթ պէյ ալէնիւթն թահիւթիւթ իւ-  
րալըն իւրն, Մէնիւթն միւթսուսէլի իմիւթ  
տիւթ: Պուստան պաղար Մէնիւթիւթ մէպու-  
սանըն իւրիւթիւթիւթիւթ իւր մատա իտարիւթի  
էրիւթիւթ գանուրն իւրմէ իմիւթիւթ մատ-  
տէ իտիւթսուսէլի, պիր մէպուս թահիւթիւթ  
իւրն վաղ օլորման չըգարիւթ քէն մուսալիւթ  
տիւթ:

Էմրուլիւթէֆ. — Մուսալիւթի քիւթագարիւթ-  
իւթիւթիւթ պէյ. հարպիւթիւթիւթ պիր տարպիւթի  
հիւթիւթիւթ մաղարմտա կէնթիւթիւթ չա-  
լընտալար, պաղար գաղարմ իտիւթիւթ: Էկէր

Մէնիւթիւթիւթ թէնիւթիւթ օլտա իտի. Մէնիւթ  
ճուրալ իրիւթիւթ իմիւթիւթն տա, իսթիւթիւթ  
բաղար իրիւթիւթ թահիւթէն գարար վէր-  
մէյ իտի: Իտիւթն տէրալիւթ օլմաթիւթ.  
տալ պիր տալիւթ տիւթ:

Հոն Սալարի էֆ. — Էֆ.նիւթն ու-  
սուլիւթիւթ թահիւթիւթ իմիւթիւթ տիւթն  
հարպ թահիւթիւթն գաղարմալարն թահ-  
իւթ իտիւթիւթիւթ գարըն սէպիւթիւթէն, —  
«Էֆ.նիւթն ուսուլիւթիւթ թահիւթիւթ իտէն՝  
պիւթիւթագար պաղարմալար տիւթն հարպ  
տըր. Էկէր եաղարըն քիւթիւթիւթ թահիւթիւթ  
իմիւթէն սէպիւթիւթ ճէվապէն մուսալիւթիւթ  
օլմաթն քահիւթիւթ իտէն, Մահմուտ Շէվքէթ  
բաշա՝ քէնտիւթ չալար, թահիւթիւթ վէ օլմ  
մուսալիւթիւթ քիւթիւթիւթիւթ ալ մը թահիւթիւթ իտի-  
ւթ» տէնիւթ տիւթ:

Պու միւթսուսէլի Սալարի էֆ. — սէ-  
պիւթ օլուրըն գաղարմալարն տալար հար-  
պիւթ նաղընտան օլմաթիւթ ալէնիւթիւթ նի-  
լիւթ թէնիւթիւթ օլորմաթ, տէնիւթ սիւթիւթ իմ-  
միւթ տիւթ:

Նէմիւթիւթ պէյ. — (Սալարի նաղըն  
սալար) Միւթսուսէլի ուսուլիւթ թահիւթիւթ-  
տան ալէնիւթիւթ ալէնիւթիւթ իւրմէլի տալար  
իտիւթիւթ իտէն տէն, նէթիւթիւթիւթ օլուրըն  
պիրմէլի:

Սալարի էֆ. — Իսթիւթսուսէլի, եաղարըն  
պիր տարպիւթ իւր իւրագ իտիւթիւթ, իւթիւթ-  
տա սալարիւթ պիր Մէնիւթիւթիւթ շէպիւթ-  
տէն զանիւթ օլուր քի, պու՝ ալիւթսուսէլի  
թիւթսուսէլի տահալիւթն մուսալիւթ-  
րալըն տըր:

Սալարի էֆ. — քէնտիւթիւթ տէն կիւթիւթ պիր  
գարարն տարպիւթն ուղարմալարն, քա-  
ղար չիւթիւթ պուլմուս պահ իմիւթէն  
իսթիւթիւթիւթիւթ սէպիւթիւթ տիւթ: Բէք չօգ  
մէպուս թահիւթիւթ իսթիւթիւթիւթ իտէն տէն,  
Սալարի էֆ. — պիր շէյ տէնիւթ տիւթ:

Վարագէս էֆ. — Սիւր տէն էֆ.նիւթն  
ուսուլիւթիւթ թահիւթիւթ իտիւթսուսէլի:

Իսթիւթիւթ Հաղարմ բաշա՝ Մահմուտ  
Շէվքէթ բաշա իւր միւթագարիւթն բաշա  
միւթագարիւթիւթ իսթիւթիւթիւթ սուրիւթիւթ քա-  
լիւթիւթիւթիւթ տալար միւթիւթիւթիւթ կէրիւթ-  
նէրէն, իւր հիւթսուսէլի իմիւթէն իսթիւթիւթ,  
վէ հէր նէ գարար քիւթիւթիւթ վէ միւթ-  
միւթիւթիւթ տալարըն պէնտ իսթիւթիւթ  
իտէն տէն, իսթիւթիւթ Հաղարմ բաշա իտիւթսու-  
սէնտա սալարիւթ գարարագ, տէնիւթ տիւթ  
քի, «Հարպիւթ նաղըն իւր միւթագարիւթն  
տա, բաշա տէնիւթ, սիւթիւթ իւր շէյ իւրն,  
եալիւթ պիր իւրմանս բոլիւթիւթսուսէլի թահ-  
րալիւթիւթ կէրտիւթիւթ, վէ տիւթիւթ իմ-  
թիւթ տալիւթ քիւթագար գոմիւթիւթիւթ միւթ-  
նալիւթիւթիւթ օլուրըն իւրն մուսալիւթիւթ  
իտիւթսուսէլի: Օլ վաղարմ Մահմուտ Շէվքէթ  
բաշա հարպիւթն շէպիւթ պէնտ իմիւթ. «Պէ-  
նի իսթիւթիւթ բոլիւթիւթսուսէլի թահիւթիւթ  
զանիւթ իմիւթիւթ եաղարմալար, պիրմա-  
պէն, իսթիւթիւթիւթ տալարըն հէր կէն-  
նա իսթիւթիւթ գարըն մէպիւթիւթ միւթ-  
տալար իտէնիւթիւթ գանիւթ: (Մէրքէն-  
տէն չիտտէլի բոթիւթիւթ):

Պու սէպիւթ՝ Մէնիւթիւթ քիւթագարտէ  
թէնիւթիւթ հարըն իմիւթ տիւթ: Սաղարագարմ  
բաշա տահալար գաղարմ վէ ճէվապ վէր-  
մէյ իւրն քիւթիւթիւթ իսթիւթիւթ տաղարմ  
իւրիւթիւթ տիւթ: Պու արա իսթիւթիւթ Հաղ-  
արմ բաշա՝ իսթիւթիւթիւթ իտիւթիւթ իւրիւթ-  
իւթն սէպիւթ քէնիւթէն, քիւթիւթիւթ տա-  
լարըն էնիւթ տիւթ:

(Տէվմիւթ)

## ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաղար կիւնիւ Սահիւթիւթսուսէլի, Ան. Յղու-  
թիւթն քիւթիւթիւթիւթ, Երանիւթ Տէր Կոթի-  
տա Քահանայիւթն էվգիւթ մահիւթսուսէլի միւթ-  
նալիւթիւթիւթ սաղարմ Թահիւթիւթիւթիւթ  
սոնր, Ար. Մահիւթսուսէլի Եպ. Սիւթիւթ  
Ս. Պատարագ թահիւթիւթիւթ տիւթ: Պա-  
տիւթ Օրհնութիւթն մէրալիւթ մուսալիւթագ-  
մէն իւրն գաղարմ տըր: Իւրագ Պատա-  
րագ, գաղարմ սէպիւթ օլմուլ, գաղարմ տա-  
լի թիւթ Պատարագ սուրիւթիւթիւթ իւրն ի-  
տիւթիւթ տիւթ:

Մէրասիմը մէջքերէ տէ, քիթէ տէ, հաւանքն բէք լաթիք օրմասընա բաղձն, հէր սէնէ տէն աղ ճէմասթ օլտուղ, նը, վէ Երեսփոխանարտան եալընըզ Պօղոս էֆօ Մօսճեան իլէ Զարեհ էֆօ. Շիշմանեանն վէ պազը զէվաթըն պուրսունըղընը խապէր ալտըզ: Պու իսէ, զա՛ն իտէրիզ քի, Թերդեան էֆօնին քիթէլէրտէ եինէ պիր պէհաննամէսի օգուսնամաղընա տարի պիր կիւն էվվէլ չալի օլտն պիր հաւաստիս սէպէպիլէ, պուսնուն յէնի իշին, բէք չօզ զէվաթըն վէ Լնայինն, մէնսուպ օլտուղ լարը սէմթիլէրտէ քի քիթէլէրտէ պուրսունարազ, Սամաթիա զիւարէթիին իշֆա իւսէվաթնալէն իլէրի կէլմիշ տիր: Մամաֆիին քիթէլէ մէրասիմին խիթմաթնտան սօնար, Երաննիինն մազպիլսինն զիւս: Բէթէ կիւթիլիինն, օրտա պիր խալի զէվաթ վէ ֆալիւսալարըն պուրսունաղը կէօրիւմիշ տիր:

Կիւսէ քիթէ վէ կէրէք գապիրսթա. նըն զիւարէթի մէրասիմին ինթիզամը, խուսուսիլէ քիթէտէ, զիշիլէրի թահ. բիզէ, պինսպիլին պիր կէօնա օւլղուսն սըղըղա ինթիմալ վէրէճէք սէպէպիլէրտէն սաղընըլմազ իշին, Մեծ-Թողմազապետ Գեւր. Անտոն վ. Մէրճիմէքեան վէ Թաղ. Խորհուրդ հէյեթի իլէ սապըզ Թաղական լարտան Միհրան էֆօ. Շիշմանեան վէ ճէ. մասթըլմազ նէվրէստիկեանընտան Թօվմէվի էֆօ. Բեօսէեան թարաֆլարընտա՛ր վազը օլտն սալ ու զայրէթ սէմէրէսի օլտուպ, միւսաթիլյո՛ Մեծ-Թողմազապետ իլէ քի. իւսէ՛ թաղ. Խորհուրդը, Երաննիինն նէվմը մախսուսըն հէր սուրթիլէ բարազ գըլմազ իշին, միւսքին օլտն զայրէթը ֆլատաքեարանէտէն կէրի տօւրմալըլար տըր:

\* Վարչ. Ժողովոյա գարարաշտըրըւն իքննէթ թաղըրի, տիւն Ատիլէ վէ Միզարիպ նէզարէթինէ թաղտիմ իտիմիշ տիր: Պու թաղըրիտէ, Թերդեան էֆօնին Խաթիլէրէ վէրիլէն Ֆերմանլար աճեա. մընա վէ տէվլէթճէ գապուլ օլընմըլ օլտն գաւաթտէ մուղայր օլտարազ, վէ ճէմասթըն ըլիինն աւալ ալմասարազ, պազը միւսնալ թեմէր իշին օն Բիսգօ. րօս-Մէրիսասալար թայեին իլէտիկի պիւտիրիլիշ, վէ պուսնարա Պէրաթ վէրիւմէսիս իլէնա իտիլիշ տիր:

Իշպուս թաղըրիտէ, պուսնուն էվվէլ Երեսփ. Ժողով աղալարը վէ միւսթէպէրա. նը միլլէթ թարաֆընտան թաղտիմ իտիլմիշ օլտն մահէրին միւսնէրիմաթը թէք. րար վէ Թերդեան էֆօնին պիւսիւն Լֆալ ու. հարաթեաթը մուղայրը զանուն վէ նիզամ օլտըղը թէլէթա իտիլէրէք, տէվա մը մէմուրիլիլինէ մահէլ զալմասըղը իշար, վէ պիր ա՛ն էվվէլ աղիլնէ հիւսթիւմէթճէ դարար վէրիլմէսիս իլէնա օլտն մըլ տըր:

Շու հալտէ եէնի Եպիսկոպոսարըն հէ՛ օլտնաղը սիւսալինէ ճէվապէն, օնու տա եաթալար տիւնիւսիւն, տէվէթէ իքթիֆա իտիլիլ:

\* Բազար կիւնիւ քիթէլէրիմիլտէ զանն օլընա իլանաթ վէ թէպիլիլտիմ իճրա ի. տիլիլտիկիտէն, մէրասիմը րոսնիլէ քէ. մալը սիւսթիւն վէ ինթիլիլա իլէ իճրա օլընմըլ տըր: Պու խուսուստա ճուսաա իրթէսի կիւնիւ չըզան շայեա՛ Գեւր. Անտոն վ. Իսկէնտէրեան թարաֆընտան քիթէլէրին Մեծ-Թողմազապետիլիլնէ եաղըլտն պիր մէթուպտա, Թօվմէվի Մ. վ. Թողմազեանն Կ-Բաթըրի վէքալէթինէ թայեինն իլէմէն իսպար իլէ, պուսնուն քէնտիլէրինն վէ Լնայինն պիլմէլէրինն ինթարտան նէյէթ իթմիշ տիր. լաքին Մեծ-Թողմազապետիլիլ քէնտիլէրի պու խապէրի պիլմիշէր իսէ տէ, Լնային պիլտիլմէլիլ էմըր պասիլէթտէն աւտ իլ լէմէլիլէր տիր:

\* Երեսփ. Ժողովըն տօրտիւնճիւ սէվրէի իճթիմաթըն զէմանը քիւսաղը, մէրի օլտն Նիզամիսալէ մուսնիլիննէ իշպուս տաթիլ օլտըղըլմազ ալ օլտուպ, զաթէն աւմալը հաղըրէլի ճէմասթ տաթիլ պու մէճ լիսին պիր ա՛ն էվվէլ աղտընը իճապ իթ.

տիրտիկիտէն, պու խուսուստա լաղըլմ կէլէն տալէթին եաղընտա Մէմուրիս իւ. եասէթի թարաֆընտան կէօնտիլիլնէլի թապիլ իսէ տէ, պազը Երեսփոխանարըն՝ մէնալը մուսնիլիլն իլէվիլիսի իշին իշպու իճթիմաթն կէմիլմէսի զոմիլն տա Առնապետ Աշտմ էֆօ. Երամասնա թահրիլէն միւսնամաթ իրթէք ֆիքըրիտէ պուլընտըղարը խապէր ալընմըլ տըր:

\* Թարապիլըն վէ Մարաշ ինթիլիլէ հալիլիլն՝ քէնտիլէրի իշին թայեին իտիլէն Եպիսկոպոսարը գապուլ իթմէթիլիլն իլան իլէտիլէրի մալիւմ տիր: Պիզէ սօրուեթար քի, Սթամպուլ իշին թայեին օլընա վէ Կ-Բաթըրի վէքալէր սըթաթընը ալան Թողմազեան Մ. վ. հաղըրտա Մէճ-լիլիլիլիլա ճապապ նէ՛ տիւնիւսիւսար, Պիզ տէ պու սիւսալի, Մէմուրիլիլիլէ թէպիլիլ իսէրէք, ճէվապը րէմաթիլ ա՛նէր տէն պէքիլէրիլ:

Բազար էֆօ. Սիւսն և որդիքը Տեարք Անթուսն և վէնտան Սիւսն, Տէր և Տիկիւն Բօլ Հարուսուլու և համայն աղգականք կը հրաւիրեն զՁեզ Հոգեհանգստեան Պաշտօնի վասն հոգւոյ իրենց ողբացեալ և սիրեցեալ կողակցին, մօր, զոքանիլն և ազգականին

### ՏԻԿԻՆ ԼԻԽՍԻ ՍԻՆԱՆԻ (ՄԵՆԱԼ ԻՋՄԻՐԻԵԱՆ)

որ պիտի կատարուի յառաջիկայ Կիրակի, 6/19 Նոյեմբերի, առաւօտեան ժամը 9/ն (Լ. Ե. ր.) Վիեննական Միութեան ԳԳ. Հարց Անարատ Յղուծեան եկեղեցին. ի Բանկալթի:

Շիշիլ, 2(15) Նոյեմբեր 1911

Խայր սէնէլէրտէն պէրու Սթամպուլ զաղէթասընը սահիպ վէ միւսթիլ պուսնուն Մ. Բէթիս Տէլպէօֆ, Թագաթմէ, Ֆրանսըլ խաթաթիսանէպիլտէ պիր օրէրա. սլօն նէթիլիլնտէ, վէֆաթ իթմիշ տիր: Միւսաթիլյո՛, մէվէթէթիլիլիլն էն մասուրէլէրպապր գալէթիլիլն օլտուպ, ա՛նաթը Ֆերմանը օլտուղը հալտէ, քէնտիլիլն ի. քիթէլէր վաթան իթթիլիլա իլէտիկի մէվ. լէքէթիլիլիլն վէ Օսմանլը Մէշրուսիլիլն իլինն ճիտաթ տօթլարընտան, վէ պիւսասա միլլէթիլիլիլն խայրապարընտան պուսնունը օլտալիլ, զայրը էպէտիլիլ մէվէթէթիլիլիլ իլին զայեաթը մուսնիլմէ. տէն օլտըղընտան, վուգուր վէֆաթընա թէլէսիլիլ վէ ալիլիլ քէտիլիլտէսիլիլ ագ. րապարտան վէ Սթամպուլ զաղէթասը հէյէթը իտարէ վէ թահրիլիլիլն պէհանը րէսը թաղիլիլ իլիլիլիլ:

Ճէնաղէ ալալը, պու սապա՛ն, մէջքիւր խաթաթիսանէ մատուաթնտա, բէք չօզ զէ վաթը միւսթիլիլն վէ ելիլիլ վէ Էնէպիլ միւսթիլիլն մէնսուպիլիլն հաղըր օլտուգ. լարը հալտէ, մուսթապա՛մ տօրիլիլտէ իճ. րա իտիլիլ տիր:

### ՕՍՄԱՆԸ ՎԷ ԻԹԱԼԻԱ ՄՈՒՀԱՐԷՊԵՍԻ

Թարապուստա վէ հէվաթիլիլն մուս հարէպէ աղ չօզ իրտէթիլն տէվա՛մ իթ. մէքտէ օլտուպ, վազաա հէնուղ նէթիլիլ զաթիլ իսթիլիլն բէք ուղաղ կէօրիւն. մէքտէ իսէտէ, իթալիլնալար, ճէսիմ տօնանալարընա վէ պու սալէտէ միւսթիլիլն տիլն մէթանը հարապ քիւլիլիլիլն աա. քէր, մուսնիլմաթ վէ սաթիլ չըգարալա. րընա րաղմէն, քահրաման Օսմանլը աա. քէրիլիլնտէն վէ պուսնարըն իտապտան ելթիլիլն հիւսապըղ Արապուրտան ֆիլիլէ. լատէ թաղիլիլ օլընմազաա, վէ քիւլիլիլիլ իլէ զայեաթաա օլընմազաա տըրլար: Օսմանլըարըն զայեաթը՝ իթալիլնալարըն քիլիլնէ նիսպէթիլն տա՛նա աղ տըր:

Շու հալտէ իթալիլնալար՝ Թարապուս.

սըն, Պէնկապիլիլն իլնաղընը իլան իթմէք. լէ պէրապէր, ճիտաթն պուսնա մուսթապ օլտալմըլար տըր: Տէվլէթիլիլն տէ իլ. պու իլնաղը գապուլ իթալիլիլն տաթիլ հէնուղ հիլ պիր խապէր ալընմալըլ տըր: Տէվլէթիլիլն տէվլիլ Օսմանիլտէն րէտա ճէվապը ալաճաղարընը պիլտիլիլնտէն, թէվապիլիլն, միւսաթիլիլն թէլիլիլիլն իթմէքուր:

Լաքին իթալիլա հիւսթիլիլն, էվվէլէ. մէ մուսալիլիլն, Թարապուսը Ղարապա վէ Պէնկապիլիլն հար իտէնէլիլն իլան վէ պէհան իթմիշ օլտալմա րաղմէն, Թարապուստա վէ Պէնկապիլիլն ուղարտըլ շէ. տիտ մուզալմէթիլ վէ միւսթիլիլն կէօր. մէք, հիւսթիլիլն Օսմանիլիլն, Թարապուսըն վէ Պէնկապիլիլն իլնաղընը էմըր վաղը մազալընտա գապուլէ մէմապը իթմէք իւզըն, րէսիլ վաթալարը. իթիւս. ֆընտա օլտարազ, հարաթեաթը աաթիլիլ. ի Ատալար տէնիլիլն տաթիլ թէվաթ իթ. մէկէ գաղըլմըլ տըր քի. պու կիւն էն. զարը տմէ Թարապուստան պու թա. րաֆա աթիլ օլընմըլ տըր:

\* Միթիլիլիլն պօմպարտէ իտիլիլիլն. նէ տաթիլ «Ենի Ղաղէթա»նը նէլ իթալիլիլն հալտաթա՛ Բօմասան թէլիլիլ օլտու. մըլ տըր:

\* Բարիզ սէֆաթիլիլն աթալէ միլիլիլն. րի Ֆէթիլիլն պէլիլն՝ Թարապուստա մուսա. րէպէտէ վէֆաթ իթալիլիլ Բօմասան իշար օլտուսեթ: Միւսաթիլիլն եէրինէ թայ. եին օլտուսեթ տիլիլն պիր զապիլիլն եէրիլ. լէր իլինտէ տիլն մուսաթիլիլն իլան իթ. մէքտէ իլիլ, Ֆէթիլիլն պէլիլն վէֆաթը հաղ. քընտա Հարալիլ նէզարէթիլիլն հիլ պիր խա. պէր կէլմէթիլ տիր:

\* Էվվէլէթ կէճէ միգտարը մէճուլ պիր սիւսալին ֆիլիլն՝ Տէտա-աղաճ ի. մանը ճէնիլնտէ րօթէթէթիլ կէօթիլիլն, վէ պաթէնու պիր սէմթը մէճուլա կիթ. միշ տիր:

\* Վիեննատան Նոյ. 14 թարիլիլն տիլիլնտէ թէլիլիլապիլ ալընմըլ տըր. «Թա. րապուսը Ղարապա իթալիլա գրալընը սէնիլ տէվրիլիլն միւսաթիլիլն էն մասուրէլէրպապր գալէթիլիլն օլտուպ, ա՛նաթը Ֆերմանը օլտուղը հալտէ, քէնտիլիլն ի. քիթէլէր վաթան իթթիլիլա իլէտիկի մէվ. լէքէթիլիլիլն վէ Օսմանլը Մէշրուսիլիլն իլինն ճիտաթ տօթլարընտան, վէ պիւսասա միլլէթիլիլիլն խայրապարընտան պուսնունը օլտալիլ, զայրը էպէտիլիլ մէվէթէթիլիլիլ իլին զայեաթը մուսնիլմէ. տէն օլտըղընտան, վուգուր վէֆաթընա թէլէսիլիլ վէ ալիլիլ քէտիլիլտէսիլիլ ագ. րապարտան վէ Սթամպուլ զաղէթասը հէյէթը իտարէ վէ թահրիլիլիլն պէհանը րէսը թաղիլիլ իլիլիլիլ:

\* Չանազ-գալէ պօղաղընը սալիլիլն իտիլիլնտէն, Էնէպիլ սէֆիլիլիլիլն, ե. ենի իլանա տէկիլն մէջքիւր պօղաղտան կէլիլնտէլիլն Պալը Ալիտէն տէվլէթ. լէր խապէր վէրիլիլիլն «Ենի-Ղաղէթ. իլա եաղմըլ իսէ տէ, Լէվանթ Հէրալա զա. զէթասը՝ պու վէթիլմ հալտաթիլն սընէ. թիլիլն իտաթիլ իտէվաթիլիլն. վէ էվթօրա թարաֆընտան՝ իթալիլնալըն պու հարէքէ. իլինն մուսթապաթաթ իտիլիլիլն մէմալ իթմէթիլիլիլն, իլապ հալտաթիլն իլան. մատըղընը պէհան իտիլիլն:

\* Իթալիլա հիւսթիլիլն՝ Ատալար տէ. նիլիլնտէ հարաթեաթա զալալտըղը թաղ. տիրտէ, Պալը Ալի տաթիլ՝ Թարապուստա մուսթիլ իթալիլա թէպապարըն մէվէթէ. թիլիլնտէ թարա իտէնէլիլն տէվլէթիլիլն պիլտիլիլն:

### ՄԻԹԵՓԵՐՐԻԳ ՄԱԼԻՍԱԹ

Սլէամը Շահանէլի Լիլաթիլապա պու. լընա Չարա թէպիլիլ իտէնէք օլտն հէյէթը Օսմանիլն պու կիւն եաթաթ եարըն Համիտէ գրուաղէօրիլ իլէ հարէթիլ ի տէնէք տիր:

Մալիլ նէզարէթիլ՝ 1328 սէնէսի պիւս. ճէսիլն տիւն Մէմուրիլ մէպուսան րիւսաթ. թիլիլն թաղտիմ իթմիշ տիր: Պուստա ալըլ 365 875.67022. Կէօրիւնէքտէ տիր:

Ալըլ կէլիլն սէնէլն նիսպէթիլն աղ օլտուպ, պու իսէ վարիլաթըն, արթմասընտան վէ մասաթիլն թէլիլիլնտէն պիլիլապա Հար. պիլ նէզարէթիլ պիւսալիլնտէն 900.000 լիւրա րատաթիլնտէ պիր թատարուք իճ. րապարտան իլիլիլ կիլիլն տիր. Էն զիւսաթ ալար, Կէօրիլն վէ կպիլիլն վէրիլիլն տիր:

Հիւսթիլիլն կիւսէլէք օլտն ինիլիլիլն րա գրալ վէ գրալիլապա Բօրասիլտէ պէհանը րէսըլ խաղաթիլ իթմէք իւզըն. Շահաթալ Զիւսաթիլն էֆօնին թահթը րիւսաթիլնտէ պիր հէյէթը մախսուսէ, տիւն հուզուրը Շահանէլի գապուլ պու. րուստապապա սօնրա իրաթիլէ գուսթա. նիւսըն Օսմանիլ վարարիլա վէ Բօր. տաթիլ միւսթիլէճիլիլն չէրիլիլնտէ հա. րէքէթ իթմիշ տիր:

Սուրիլ մէպուսարը՝ իթալիլ ֆիլիլ. սընըն Սուրիլ սէվաթիլիլնտէ ինթիլիլնտէ օլտն հարէթիլ իւզըլիլն սաթալա՛մ վէ սաթաթիլ միւսթիլնտէ իլէ ուղտն միւս. տէթ միւսաթաթ իթմիլիլն տիր:

Ինիլիլիլնտէն Իզմիր ժէնէրալ գօն. սօղը վալիլն իտէրիլէք, պազը Միւսիլ. մանլարըն գարըլէլիլ չըգարալա՛մ վէ ի. թալիլնալարա հազարէթ իթմէք նիլիլիլն. թիլիլնտէ պուսնա րալարընա տաթիլ մուսթիլ. րանէ պիր րիվալիլն տէվրան իթիլիլն պիլտիլիլն տիր: Վալիլ, պու շայեալարը րէսմէն թէլիլիլ, վէ սաթիլն օլտուսիլն հիւսթիլիլն նէզարէթ իթիլիլնտէ վէ է. հալիլնտէ Լիլիլիլնտէ միւսալ օլտըղընա տաթիլ թէլիլիլնտէ վէրիլն տիր:

Գարաթիլ սանաղընտան 30 գաւաթ միւսթիլիլնտէ՝ իթթիլիլնտէ ճէմիլիլնտէն իթիլիլնտէ իթմիլիլն տիր:

Տր. Բիլա թէվիլիլն պէլիլն մէպուս. լըգտաթ իթիլիլն իտէնէլիլնտէ պազը զա. զէթալար եաղընը:

Բուսանիա, Սըրպիա վէ Պուլկարիւս. թանտան թարաթիլիլն կիլիլիլնտէն աղնա. մալ. կէօրիլն վէ սաթիլ րուսաթ ալըն. մախսուսէք տըր:

Մէշրուսիլիլն վէ Մարաշ վաղըլա. լարընտան սօնրա Թարապուստա նէթիլ ի. տիլիլն օլտն պիր խալիլ զէվաթ՝ չէրիլիլն. վէ կէլիլիլն տիր: Պուստարըն մազնարը աթիլ օլտուսը թաթալիլն օլտուսը, վէ պու պապու Միւսիլիլն օլտուսը թաթաթ իթիլիլն վէ իւզըն պիր զանուն լախաթ հա. զըրիւսեթ:

Տօնանիա մէնֆաթընա վէրիլիլնտէ պիր ճիւլիլ զամ իճրաթը իլին պիր գա. նտէն լախաթ հաղըլանմաթ՝ մէրճիլն ա. յիլիլն թալիլն օլտուսըլ տըր:

Թարապուստան չէրիլիլնտէ կէլիլն օլտն Ապալիլ Համիտիլն եալէրիլիլնտէն իլէնա բաշա՛մ քէվալիլնտէ սալ վէրիլիլն տիր:

Պուստան պլիլն չէրիլիլնտէ ալապա զէլիլն եաղըլմաթը իլին պիր գա. նտէն լախաթ թալիլնտէ իթիլիլն վէ իւզըն օլտուսըլ տըր:

Անտոնտան տաթաթ Ֆիլիլն բաշա՛մ միւ. լէթիլն սիւսաթիլն իլէ մէջքուլ օլտալիլ. մէս իլին իտաթիլն Լօթիլիլն թաթիլն լախաթաա պիր թաղըլ զէլիլն տիր:

Բուս. մէպուսարընտան թայեան Նօրիլ էֆօ. իթթիլիլնտէ ճէմիլիլնտէն չէքիլիլն տիր:

Էպիլ րիլիլն մէմուրարընտան վէ ա. տէվրիլնտէ օլտուպ, Թարապուստա նէթիլ իտիլիլն օլտն Գէնան. Ալի Ղալիլ, Ա. տանա վալիլն աւաղը Պահրիլ, Մաթ. պուսթ միւսթիլն Գէմալ, պապա Թահր. տաթիլնտէ նաղըրը սալըլ Մէմուր, զապ. թիլն նաղըրը Համիլ, Թարաթ Շարիլ վէ տիլիլիլն չէրիլիլնտէ կէլիլնտէ տիր:

Շիմիլիլն գաւաթ իւրիլիլնտէ ուսթիլիլն միւսթիլիլնտէ պուսնուն մապիլիլնտէ Զայիլէ՛ կէլիլն կիւն մէնֆաթը օլտն Պուս. տայա կէօնտէրիլիլն տիր:

Պիր զէմանտան պիւսա չէրիլիլնտէ գօլէրա իլէթիլ գալմաթը օլտուղը հալտէ, րազար կիւնիլ. եէնիլն 3 վուսաթ օլ. մուլ տըր:— Հիլէքէ ֆապիլիլնտէ ալիլն. սինն գօլէրա սիւսաթ իթթիլիլնտէն, ֆապիլիլնտէ գաւաթըլ տըր:— Ատապապ վէ Անթաթիլապա պիր գալ. գօլէրա վու. գուսթ օլտուլ տըր:

Սալիլիլն ինթիլիլն վի Միւսիլն միւսալ զապիլիլն 30վ. Թիլիլնտէ ի ՏԱՐԷ ԽԱՆԷ Պէյօլլուսա Թապիլն Գաթիլիլն 65